

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

[Sefer Melakhim]

[Sefer Melakhim]

Shelomoh ben Yitshak

5565 [1804/1805]

כא

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9667)

חרגום אשכנזי

מלכים א כ כא

פיר זיין פֿאַלק האַפֿטען . (מג) דער קעניג גינג נון מיסמוטהיג אונד פֿערֿ דריסליך נאָך הויזע , נאָך שמרון .

תַּחַת עֲמֹו : (מג) וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־בֵּיתוֹ סָר וַיַּעַף וַיָּבֹא שְׁמֵרוֹנָה :

כא (א) נאָך דיוער בעגעבענהייט טרונ ויך פֿאַלגענדעס צו : נכוח , איין זירעאלי , דאָטטע דאָוער־כסט איינען וויינבערג נעבען דעם פֿאַללאַסטע אחאב'ס , קעניגס אין שמרון .

כא (א) וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה פָּרַם הָיָה לְנִבּוֹת הַיִּזְרְעָאִלִּי אֲשֶׁר בַּיִזְרְעָאֵל אֶעֱלֶה הַיָּבֵל אֶחָאָב מֶלֶךְ שְׁמֵרוֹן : (ב) וַיְדַבֵּר אֶחָאָב אֶל־נִבּוֹת לִי

(ב) אחאב רעדעטע נון דען נכוח אן , אונד שפראך : איבערלאַס מיר דיינען וויינבערג

לֵאמֹר הִנֵּה־לִּי אֶת־כַּרְמֵךְ וַיְהִי־לִי

באור

רשי

לאלהים יחרס . (מג) סר וזעף , נסים ודוי . (הכ"ל) . זכסרה עלת דות , והראוי סר דות , כמו דוחך סרה . כא (ב) ידך , הוא העש שהיא מאכל האדם

כא (א) וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה . עוד אחרת לקרב וותתו : (ב) מחיר זה . הכרם הזה : (ח) אל הזקנים

מכלל יו פי

כ (ט) [בראשונה אעשה , בראשונה הודה לו להיות הכל תחת ממלכתו ואת כ שלח לו תתן תכף לסיפך מאן] : (י) ושפק . חסר כתוב בשין ע"פ המסורת וענינו מענין הספוק : לשעלים , ענינו אנריף , כלומר אם כל א' מן העם יקח מלא אנרוטו מן העפר אשר בשמרון לא יספיק : (יא) כמפתח , ענין ההתרחקות קרוב לענין הפתיחה מי שכבר יצא מן המלחמה : (יב) שימו , כלי מלחמה : (טז) בסכוח , שם מקום : (כ) איש איש , כל א' מהם הרג חנרו הנא לנגדו : על סוס , פי' נמלט על סוס שהי' רוכב עליו ופרטים שהיו עמו ג"כ נסו : (כו) תשובת השנה , כתרנומו לכופא דשחא פי' שתבא השמש לנקודה אשר הקלה מומנה בר"ה : (כז) וכלכלו , מננין פועל (הוא הסוד השביעי לדעת רד"ק במכלל) בהכפל הפ"א מענין מכלל ופי' כמנו והיו נה כלם כמו שהיו במלחמה הראשונה שנעת אלפים כי לא נפקד מהם איש : חשפי עזים , ת"ו כתרין גזרי עזין : מלאו , פועל עבר מן הדגוש והוקל : (כח) ויאמר ויאמר , להחזיק את לבו כי מה' התשועה : (כט) מאה אלף רגלי , פעמים אלף שם לאלפיס רבים כמו שור איש נסן : (לג) ויחלטו , חרגום לכמיתת לחלוטין , ומלת ממנו שנה למלת ינחשו ולא למלת יחלטו : (לד) וחצוה , שוקים : ואני נברית אשלתך , דברי אחאב ומ"ש נברית עם ה"א הידיעה (ר"ל שכתוב צפת"ח יעיון בדברי רש"י על התורה בפרשת קיי שרה ונפרשת בשלח) כלומר בואת הנברית : (לו) הכיני , הראוי בלא יו"ד והיא מקום למ"ד הפועל : ופטע , ענין נקוע : (לח) ויהחפש , ענין חליטות : באפר , בנעיף , והוא הסוך מן פארי מנבעות : (לט) הפקד יפקד , ענין חסרון : (מ) עשה הנה והנה , מתעסק כאן וכאן , כתרנומו מתפכי לכא ולכא : (מב) חרמי , מן יטודו חרם שענינו רשת , או ענין הריגה : (מג) סר , כתרנומו נסים , קרוב לענין זעף , כמו מה זה רוחך סרה :

כא (ב) מחיר

מלכים א כא

חרגום אשכנזי עח

לי לגן־זֶרֶק כִּי הוּא קָרוֹב אֶעֱלֶה
 בֵּיתִי וְאֶתְנֶה לָּךְ תַּחֲתָיו כְּרֶם
 טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ
 אֶתְנֶה לָּךְ כֶּסֶף מְחִיר זֶה :
 (ג) וַיֹּאמֶר נָבוֹת אֶל־אֶחָאֵב
 חֲלִילָה לִּי מִיְהוָה מִתְּתִי אֶת־
 נַחֲלַת אֲבֹתַי לָּךְ : (ד) וַיָּבֵא
 אֶחָאֵב אֶל־בֵּיתוֹ סֵר וְזָעַף עַל־
 הַדָּבָר אֲשֶׁר־דָּבַר אֱלֹהֵי נָבוֹת
 הַיִּזְרְעֵאֵלִי וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לָּךְ
 אֶת־נַחֲלַת אֲבוֹתַי וַיִּשְׁכַּב עַל־
 מִטָּתוֹ וַיִּסַּב אֶת־פָּנָיו וְלֹא־אָכַל
 לֶחֶם : (ה) וַתֵּבֵא אֶרְוִי אִיזֶבֶל
 אֲשֶׁתּוֹ וַיְדַבֵּר אֱלֹהֵי מַה־זֶּה
 רוּחָה סָרָה וַיֵּאִיְנָה אֲכַל לֶחֶם :
 (ו) וַיְדַבֵּר אֵלֶיהָ כִּי־אֲדַבֵּר אֶל־
 נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאֵלִי וְאָמַר לוֹ תִּנְהַ־
 לִי אֶת־כְּרֶמְךָ בְּכֶסֶף אִם אִם־
 חֲפִיז אֶתְּהִי אֶתְנֶה לָּךְ כְּרֶם
 תַּחֲתָיו וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לָּךְ אֶת־
 כְּרָמִי : (ז) וַתֹּאמֶר אֵלָיו אִיזֶבֶל
 אֲשֶׁתּוֹ אֵתְהָ עֲתָה תַעֲשֶׂה מְלוּכָה
 עַל־יִשְׂרָאֵל קוּם אֲכַל־לֶחֶם וַיֵּטֵב
 לִבָּךְ

וויינבערג , איך מעכטע איהן גערנע צו
 איינעם קיכעןגארטען האבען , ווייל
 ער נאה אן מיינעם פאללאסט לינט ,
 איך ווערדע דיר דאָפֿיר איינען בעססערן
 וויינגארטען געבען , אָדער , ווען עס
 דיר ליבער איזט , דען ווערטה איןבאָאָ-
 רעם געלדע אויסצאָהלען .
 (ג) נבות אָבער זאָנטע : בעוואָהרע
 מיך דער עוויגע ! דאָס איך דאו ערכ-
 טהויל מיינער עלטערן דיר איברלאָסטען
 זאָללע . (ד) אחאב גינג דזירויף
 מיסמוטהיג אונד פֿערדריסליך נאָך
 הויזע , ווייל נבות איהם דיא אַנטוואָרט
 געגעבן , אונד געשפראָכען האָטטע :
 איך מאָג דאו ערבטהייל מיינער עלטערן
 דיר ניכט געבען ; לענטע זיך אויף זיין
 בעטט , ווענרעטע דאו געזיכט וועג ,
 אונד אַס ניכטס . (ה) זיינע געמאָהלין
 איזבל גינג צו איהם , אונד פֿראָנטע :
 וואָרום ביסט רוא זאָ מיסמוטהיג , אונד
 וויללסט ניכטס געניסען ?
 (ו) ער אַנטוואָרטעטע איהר : ווייל
 איך מיט נבורה , דעם יזרעאלי , גע-
 שפראָכען , אונד איהן ערוזכט האָבע :
 איבערלאָס מיר דיינען וויינבערג פֿיר
 געלד , אָדער , ווען דוא וויללסט , ווילל
 איך דיר איינען אַנדערן וויינבערג דאָ-
 פֿיר געבען ; ער אָבער דאָרויף אַנט-
 וואָרטעטע : איך מאָג דיר מיינען וויינ-
 בערג ניכט געבען . (ז) דאָ זאָנטע
 זיינע געמאָהלין איזבל צו איהם : פֿאַנגסט
 דוא ערסט איצט אָן , ישראל צו רעג-
 רען ? שטעה נור אויף , איסט אונד
 זייא

ב א ו ר

האדם . [מדברי רד"ק] . וכן מתורגם אשכנזית * (ז) אתה עתה תעשה מלוכה
 על ישראל , נתמיהה , וכי היום נהיית למלך על ישראל , כי תירא מכני אחר
 מעבדיך

לָבַדָּה אֲנִי אֶתֵּן לָךְ אֶת־כָּרֶם נְכוֹת
 הַיְזוּרֵעָאֵלֵי: (ח) וְתַכְתֵּב סִפְרִים
 בְּשֵׁם אֲחָב וְתַחֲתֵם בְּחַתְמוֹ
 וְתִשְׁלַח הַסִּפְרִים אֶל־הַזְּקֵנִים וְאֶל־
 הַחֲרִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִים
 אֶת־נְכוֹת: (ט) וְתַכְתֵּב בַּסִּפְרִים
 לֵאמֹר קְרְאוּ־צוֹם וְהִשִּׁיב אֶת־
 נְכוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם: (י) וְהוֹשִׁיבוּ
 שְׁנַיִם אַנְשִׁים בְּנֵי־כְלִיעֵל נְגֵדוֹ
 וַיַּעֲדוּהוּ לֵאמֹר בְּרַכְתָּ אֱלֹהִים
 וּמֶלֶךְ וְהוֹצִיאָהוּ וְסִקְלָהוּ וַיָּמָת:
 (יא) וַיַּעֲשׂוּ אַנְשֵׁי עִירוֹ הַזְּקֵנִים
 וְהַחֲרִים אֲשֶׁר הַיֹּשְׁבִים בְּעִירוֹ
 כַּאֲשֶׁר שָׁלַח אֱלֹהִים אֲחָב
 כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בַּסִּפְרִים אֲשֶׁר
 שָׁלַח אֱלֹהִים: (יב) קְרְאוּ צוֹם
 וְהִשִּׁיבוּ אֶת־נְכוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם:
 (יג) וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־
 כְלִיעֵל וַיֵּשְׁבוּ נְגֵדוֹ וַיַּעֲדוּהוּ אַנְשֵׁי
 הַכְּלִיעֵל אֶת־נְכוֹת נְגֵד הָעָם
 לֵאמֹר

זוּיָא פֿעֶרְגִּיגֵט , אִיךְ ווערדע דיר שאָן
 דען ווייגבעדג דעס נכות אויס יודעאל
 פֿערשאַפֿען . (ח) זיא שריב דהירויף
 בריפע אונטער אחאב'ס נאָמען, פֿער־
 זיגעלטע זיא מיט זיינעם פעטטשאַפֿט ,
 אונד שיקטע זיא אָן דיא עלטעסטען אונד
 פֿאַרנעהמען דער שטאַדט , וואָ נכות
 וואָהנטע . (ט) זיין דיזען בריפען
 שריב זיא פֿאַלגענדעס : קינדעט איין
 אַללגעמיינעם פֿאַסטען אָן , זעט נכות
 אָבען אָן אונטער דעם פֿאַלק ,
 (י) אונד איהם געגען איבער צוויי
 פֿערוואַרפֿנע מענשען ; דיזע מיססען
 געגען איהן צייגען , אונד אויסזאָגען :
 דוא האַסט גאָטט אונד דען קעניג גע־
 שימפֿפֿט ; פֿיהרעט איהן דאָן הינאוּס ,
 אונד שטייניגט איהן צו טאָדע .
 (יא) זיינע כייטכירגער , נעמליך דיא
 עלטעסטען אונד פֿאַרנעהמען , דיא איין
 זיינער שטאַדט וואָהנטען טהאַטען , זיא
 איובל איהנען אויפֿטרונג, אונד וויא איין דען
 בריפען פֿאַר געשריבען וואָר , דיא
 דיזע אָן זיא שיקטע . (יב) זיא ליסען
 נעמליך זיין אַללגעמיינעם פֿאַסטען
 פֿערקינדען , זעטען נכות אָן דיא שפייע
 דעם פֿאַלקעס ; (יג) צוויי נידער־
 טרעכטיגע מענשען קאָמען נון , אונד
 זעטען זיך איהם געגענאיבער , אונד
 דיזע פֿערשמיצטען צייגטען געגען איהן ,
 געגען דען שולדלאָזען נכות , אין געגענ־
 וואָרט דעם גאַנצען פֿאַלקס , אונד

שפראכען

רשי

באור

הזקנים • זקני השמאי סבי דכרתא :
 (ט) קראו לוס • וציוס לוס דרכס
 לבדוק בעבירות שנידס : (יג) ברך
 נכות

מענדיק • וכן מתורגם . (ט) צום ,
 כחשמו לשון תענית , וכת"י גורומוא ,
 ואמרה זה לפי שציוס התענית מפשפשים
 במעשיהם , ואסיש מצוות מתקין אותו .
 [מדברי

לאמר ברך נבות אלהים ומלך
 ויצא אהו מחוץ לעיר ויסקלהו
 באבנים וימת: (יד) וישלחו
 איובל לאמר סקל נבות וימת:
 (טו) ויהי כשמע איובל כי סקל
 נבות וימת ותאמר איובל אל
 אחאב קום רש את פרס נבות
 הזרעאלי אשר מאן לתחלה
 בכסף כי אין נבות חי פימת:
 (טז) ויהי כשמע אחאב כי מת
 נבות ויקם אחאב לרדת אל
 פרס נבות הזרעאלי לרשתו:
 (יז) ויהי דבר יהוה אל אליהו
 התשבי לאמר: (יח) קום רד
 לקראת אחאב מלך ישראל
 אשר בשמרון הנה בכרם נבות
 אשר ירד שם לרשתו:
 (יט) ודברת אליו לאמר כה
 אמר יהוה הרצחת וגם ירשת
 ודברת אליו לאמר כה אמר
 יהוה במקום אשר לקקו
 הכלבים

רש'

נבות חילוף של קללה וחרגום גדיף
 נבות קדס' ומלכת' לט: (טו) קום
 רש' יש מחכמים חומרים הרוני מלכו'
 נכסיסם למלך ויש מהן חומרו' בן חמו'
 חנוי

שפראכען: נבור שימפפסטע גאטט
 אונד דען קעניג. מאן פיהרטע איהן נון
 אויסערהאלב דער שטארט אונד שטיי
 ניגטע איהן צו טאדע. (יד) הירוף
 שיקטען זיא צו איובל, אונד ליסען
 מעלדען, נבור זיין געשטייניגט
 ווארדען. (טו) אים איובל דיא נאכ'
 ריכט פאן נבור שטייניגונג ערהילט,
 זאגטע זיא צו אחאב: מאכע ריך נון
 אויף, נים דען וויינבערג נבות, דעס
 זורעאלי, אין בעוויץ, דען ער דיר פֿיר
 געלד ניכט געכען וואללטע, נבות לעכט
 ניכט מעהר, ער איזט טאדט.

(טז) אחאב הערטע נון, דאס נבות
 טאדט וואר, מאכטע זיך אויף, גאך
 דעם וויינבערגע נבות, דעם זורעאלי,
 הינאכ צו רייזען, אונד איהן אין בעוויץ צו
 נערהמען. (יז) אכער דאן ווארט
 גאטטעס ערגינג אן אליהו, דען תשבי,
 אונד שפראך: (יח) אויף, געהינג
 אכ, אחאב, דעם קעניג פאן ישראל,
 צו שמרון, ענטגעגען, ער איזט יעצט
 אויף דעם וויינבערג דעם נבות, דען
 ער רייזטע דאהין, איהן אין בעוויץ צו
 נערהמען, (יט) אונד רעדע איהן
 פאלגענדער מאאסען אן: זא שפריכט
 דעך עוויגע: זיין? הוא האסט גע
 מארדעט, אונד ווילסט אויך דער ערבע
 זיין? דאן זאגע איהם: זא שפריכט
 דער עוויגע: אן דער שטעללע ווא דיא
 הונדע

באור

[מדברי רד"ק] • (יט) גם אחה, אף
 דילך [הכשדי] • והנה כוונתו שכלת אתה
 במקום שלך, כמו ופגריכס אתם [במדבר
 י"ד ל"ב] שלכם, וככל הכתי להפג' ענין •
 זעין מזה בהקדמה אור לכתובה להכסס
 הרמב"ן

הונדע דאז בלוט דעם נבוה לעקטען ,
 ווערדען זיא אויך דיין בלוט לעקטען . —
 (כ) אחאב זאגטע צו אליהו : האסט
 דוא ווידער עטוואס געגען מיך געפונדען/
 מיין פֿינד? יא , ערווידערטע יענער ,
 איך האבע גענוג געפונדען , דא דוא
 דיך זא פֿייל ביטעסט , אום נור דאז צו
 טהון , וואס דעם עוויגען מיספעללט .
 (כא) זיה , (שפריכט דער עוויגע) איך
 ווערדע אונגליק איבער דיך ברינגען ,
 הינטער דיר הער אויפֿרײמען , אונד
 דיר אללעם פֿערניכטען ; ניכט איינען
 הונד ניכט וואס דוא פֿערשלאָססען אונד
 בעפעסטײגט אין ישראל האסט , פֿער-
 שאַנט לאַססען . (כב) דיין הויז ווילל
 איך גלייך מאכען דעם הויזע ירבעם'ס ,
 זאָהן נבט , אונד דעם הויזע כעשא'ס ,
 זאָהן אחיה'ס , וויל דוא מיך זא צום
 צאָהן גערויפט , אונד ישראל צור וינדע
 פֿערלײטעט האסט . (כג) אויך איבער
 אוובל שפראך דער עוויגע : אים טהאלע
 יורעאל זאָללען דוא הונדע איובל פֿער-
 צעהרען . (כד) ווער פֿאָן אחאב'ס
 פֿאַמיליע אין דער שטאָדט שטירכט ,
 לען ווערדען זיא דיונדע פֿרעססען /
 אונד ווער אויף דעם פֿעלדע אומקאַממט ,
 דען ווערדען זיא פֿעגעל דעם היממעלם
 פֿערצעהרען . (כה) צוואַר וואַר נאָך
 קיינער

ויניק

הַפְּלָבִים אֶת־דָּם נְבוֹת יִלְקֹו
 הַפְּלָבִים אֶת־דַּמָּה גַם־אֶתָּה :
 (כ) וַיֹּאמֶר אַחָב אֶל־אֵלִיָּהוּ
 הַמְצֵאתָנִי אוֹיְבִי וַיֹּאמֶר מְצֵאתִי
 יַעַן הִתְמַכְּרָה לַעֲשׂוֹת הָרַע
 בְּעֵינֵי יְהוָה : (כא) הֲנִנִי מִבְּיַד
 אֱלֹהֵי רָעָה וּבְעֵרְתִי אֶחְרִיקָה
 וְהִכְרַתִּי לְאַחָב מִשְׁתֵּינִ בְּקִיר
 וְעִצּוֹר וְעֹזֹב בְּיִשְׂרָאֵל :
 (כב) וַנִּתְּתִי אֶת־בֵּיתָהּ כְּבֵית
 יִרְבֵּעָם בְּיָדֶיךָ וּכְבֵית בַּעֲשָׂא
 בְּיַד־אֲחִיהָ אֶל־יִרְבֵּעָם אֲשֶׁר
 הִכְעִסָּה וַתַּחַטֵּא אֶת־יִשְׂרָאֵל :
 (כג) וְגַם־לְאִיּוֹבֵל דָּבַר יְהוָה
 לֵאמֹר הַפְּלָבִים יֹאכְלוּ אֶת־
 אִיּוֹבֵל בְּחַל יוֹרְעָאֵל : (כד) הִמַּת
 לְאַחָב בְּעִיר יֹאכְלוּ הַפְּלָבִים
 וְהִמַּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עֹף
 הַשָּׁמַיִם : (כה) רַק לֹא־הָיָה
 כֹּאחָב

רש"י

חזיון כי' ולותו וחת בניו הרג ורחוי
 ליורשו : (כ) התמכך • מכרת חת
 ענמך להכעיס לבורחך התמכך כמו
 והתמכרתם שם לחויביכם (דברים
 כ"ח ס"ה) : (כג) בחיל יורעאל
 (כה) רק לא היה כחחז • הכתוב
 מעיד עליו שלא היה בנולכיס כמותו שירבעם וכל אשר אחריו עמדו חת
 העגלים

באור
 הרמב"ן ז"ל • (כ) הטענתני אויבי ,
 ר"ל האם מנחתני עתה ברע , שתיעד לי עליו
 עונש כמנהגך • [מלכ"ג] • (כג) בחל
 יורעאל , ר"ל בניא יורעאל , או הוא מישור
 מדברי
 בבקעת יורעאל • בחיל הרגומו של גיא :
 מעיד עליו שלא היה בנולכיס כמותו שירבעם וכל אשר אחריו עמדו חת
 העגלים

כִּאֲחָאב אִשְׁרֵה־תִּמְכַר לַעֲשׂוֹת
 הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אִשְׁרֵה־הִסְתַּהַר
 אַתּוּ אִזְכָּר אֲשֶׁהוּ : (כו) וַיִּתְעַב
 מְאֹד לְלֶכֶת אַחֲרֵי הַגְּלוּלִים כְּכֹל
 אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאֲמֹרִי אִשְׁרֵה הוֹרִישׁ
 יְהוָה מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל : (כז) וַיְהִי
 כִּשְׁמַע אֲחָאב אֶת־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיִּשְׁמֹשֶׁק
 עַל־בִּשְׁרוֹ וַיִּצְוֶם וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׁק
 וַיְהַלֵּךְ אֵט : (כח) וַיְהִי דְבַר יְהוָה
 אֶל־יְהוֹאָחָאב לֵאמֹר :
 (כט) הֲרֵאִיתָ כִּי־נִכְנַע אֲחָאב
 מִלִּפְנֵי יָעַן כִּי־נִכְנַע מִפְּנֵי לֹא־
 אָבִי הָרַעָה בְּיָמָיו בְּיָמֵי בְנֵי אָבִיא
 הָרַעָה עַל־בֵּיתוֹ :
 כב (א) וַיִּשְׁבוּ

קיינער זאָגעוועזען , וויא אהאב , דער
 זיך זאָ צום שקלאַפען הינגאָב , דאָו צו
 טהון , וואס דעם עוויגען מיספעלליג
 איזט , וואָצו זיינע פֿרויא איזבל איהן
 פֿערלייטעטע , (כו) דען ער בעגינג
 זעהר פֿילע אַבשייליכקייטען , אום דען
 געצען נאָך צו פֿאַלגען , פֿעלליג זאָ ,
 וויא עהרעם האָ פֿאַלק אמורי טהאַט ,
 וועלכעס דער עוויגע פֿאַר דען קינדערן
 ישראל פֿערטרויב ; (כז) דאָ אַבער אלס
 אהאב , דינע וואָרטע הערטע , ער זיינע
 קליידער צעררים , איינען זאָק אַנלעגטע ,
 פֿאַסטעטע , אים זאָק שלוף , אונד
 טרווריג אומהער שלוף : (כח) ערגינג
 ווידער דאָו וואָרט דעם עוויגען אן איהו ,
 דען תשבי , וויא פֿאַלגט :
 (כט) ויתכט דוּא , וויא אהאב זיך
 פֿאַר מיר דעמיטהיגט ? ווייל ער דיס
 טהוט , זאָ ווילל אויך יענעם אונגליק
 ניכט און זיינען צייטען ברינגען , זאָנדרען
 און זיינעם זאָהנעם צייטען , ווערדע איד
 עם אין זיין הויז ברינגען .
 כב (א) דרייא

רשי

העגלים מירא'אס יעלה העם ירושלים
 תשוב המולכה לבית דוד וזה הוסיף
 הצעל והאשרה להכעיס : המוכר .
 נמכר לע"א . רחיתי בירושלמי חיל בית
 החלי שושניו סיה וככל יוס שם דמיו
 ונתן לע"א : (כו) ויהלך חט ייחף : (כט) לא חזיה הרעה רעת ביתולא חזיה
 בימיו חבל גזרת ולוקי הכלבים חת דמו חי אפשר לבח בימי צנו חלח עליו :

באור

[מדברי הכ"ל] . (כו) אשר חתמכר וכו' ,
 כי אחאב חתמכר ביד איזבל אשתו , לעבוד
 את אסיה עמה . (כז) ויהלך אט , הלך
 בתוך ביתולאט כאדם דואג . [מדברי רד"ק] .
 וכן מתרגם בל"ח .

כב (י) בגרן
 (כט) לא חזיה הרעה רעת ביתולא חזיה

מכלל יו פי

כב (ב) נשנה
 כא - (פ) מתירוה , מחירכרס זה כלומר מה שזוה אס תרצה : ואדבר , עתיד במקום
 עבר : קראוצום , במשמעו לאן תענית , לכי שזוהתענית מפשטיס
 צמעהיה